

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 1 คน ซึ่งมีทั้งหมด 426 คน เป็นครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ 83 คน โรงเรียนขนาดกลาง 127 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 216 คน ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างประชากรโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียนขนาดละ 70 คนเท่ากัน ได้ตัวอย่างประชากร เป็นครูจากโรงเรียนขนาดใหญ่ 70 คน โรงเรียนขนาดกลาง 70 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 70 คน รวมทั้งสิ้น 210 คน (ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรดังกล่าวเป็นค่าที่ได้จากตารางการสุ่มตัวอย่าง (Morgan 1970 : 607)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการอบรม เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 อันดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียน
เป็นแบบจัดอันดับของความ ต้องการ

วิธีสร้างแบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหา และสำรวจข้อมูล เกี่ยวกับการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียน จากเอกสาร วารสาร ตำรา วิทยานิพนธ์ และสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งข้อคิดเห็นของบุคคล ที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ในการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียน

2. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

3. ทำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาความตรงเชิงเนื้อ (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน ซึ่งเกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ในด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา และการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และแก้ไขภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูที่รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียนหรือครูที่ทำหน้าที่พยาบาลประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 15 คน แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรต่อไป

ผู้วิจัยได้แบ่งปัญหา เกี่ยวกับการจัดการบริการสุขภาพออกเป็น 12 ด้าน และความ ต้องการการจัดการบริการสุขภาพออกเป็น 3 ด้านดังนี้

ปัญหา เกี่ยวกับการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียน

1. การจัดทำบัตรบันทึกสุขภาพ
2. การตรวจสุขภาพนักเรียน
3. การปฐมพยาบาลและการรักษาพยาบาล
4. การจัดโภชนาการในโรงเรียน
5. การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

6. การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง
7. การวัดสายตาและการทดสอบการได้ยิน
8. การจัดสวัสดิภาพในโรงเรียน
9. การแนะแนวสุขภาพ
10. การส่งเสริมสุขภาพจิต
11. การส่งเสริมสุขภาพครู
12. การจัดทำเนื้องานบริการสุขภาพ

ความต้องการการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ด้านคือ

1. ด้านการบริหารงานบริการสุขภาพ
2. ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก
3. ด้านการดำเนินงานบริการสุขภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยไปยังสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัด กรุงเทพมหานคร
2. นำหนังสือจากสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร พร้อมกับแบบสอบถามไปส่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นตัวอย่างประชากรด้วยตนเอง และบางส่วนส่งทางไปรษณีย์
3. ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ภายในเวลาที่กำหนดให้ โดยใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 20 วัน คือ ตั้งแต่วันที่ 11 มีนาคม 2529 ถึง 31 มีนาคม 2529
4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น จำนวน 184 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.62

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ และแปลผลตามลำดับดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจคำตอบ (Check List) ผู้วิจัยได้นำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบ คิดเป็น

ร้อยละ นำเสนอในรูปตารางและความเรียง

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scales) 5 อันดับ นำมาแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน โดยแยกสรุปรวมของแต่ละด้าน แล้วทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าเฉลี่ย โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 กำหนดอันดับคะแนนความคิดเห็นในแต่ละอันดับดังนี้

มีปัญหามากที่สุด	เท่ากับ	5 คะแนน
มีปัญหามาก	"	4 คะแนน
มีปัญหาปานกลาง	"	3 คะแนน
มีปัญหาน้อย	"	2 คะแนน
มีปัญหาน้อยที่สุดหรือ	"	1 คะแนน
ไม่มีปัญหา		

2.2 เมื่อได้ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของปัญหาแล้วนำมาเทียบระดับความคิดเห็นของปัญหา โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	มีปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด หรือไม่มีปัญหา

2.3 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของค่าตอบแต่ละด้านและรายชื่อของแต่ละด้าน

2.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

เพื่อทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน ถ้าการทดสอบพบว่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทำการทดสอบว่าค่าเฉลี่ยใดบ้างที่แตกต่างกัน โดยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe'S - Method)

2.5 สรุปปัญหาการจัดการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียน นำเสนอในรูปตาราง และความเรียง

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความต้องการการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียน เป็นแบบเรียงอันดับความต้องการตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน โดยวิธีให้น้ำหนัก (Weighing) และกำหนดน้ำหนักของคำตอบตามอันดับที่ และให้คะแนนดังนี้

ความต้องการอันดับที่ 1 เท่ากับ 1 คะแนน

ความต้องการอันดับที่ 2 เท่ากับ 2 คะแนน

ความต้องการอันดับที่ 3 เท่ากับ 3 คะแนน

และ เรียงอันดับต่อไปเรื่อย ๆ จนถึงอันดับที่ $n = n$ คะแนน เป็นความต้องการอันดับที่ n

นำคะแนนของข้อมูลที่ได้ไปหาค่าเฉลี่ย โดยแยกแต่ละด้าน เป็นรายชื่อตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน จากสูตร (ประกอบ กรรณสูตร 2525 : 40)

$$\bar{X} = \frac{X_1 + X_2 + X_3 + X_n}{N} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$X_1, X_2, X_3, X_n = \text{เป็นคะแนนทั้งหมดของ แต่ละข้อ}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}$$

นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาจัดเรียงอันดับความต้องการโดยสรุปรวมและแยกตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน โดยให้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเป็นความต้องการอันดับที่ 1 และค่าเฉลี่ยที่มากขึ้นไปจะเป็นความต้องการอันดับที่รองลงมาตามลำดับ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การคำนวณค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์
ความแปรปรวนทางเดียว ได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เอส พี เอส เอช เอกซ์
(SPSSX Statistical Package for the Social Science X) ของสถาบัน
คอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย